

اصول مراقبت‌ها
و پیشگیری از عوارض سیستم ادواری
در
افراد با آسیب نخاعی
(راهنمایی برای افراد با آسیب نخاعی)

دکتر ابوالقاسم نیک‌فلاح
(متخصص جراحی کلیه و مجاری ادراری)

دکتر محبوبه ابریشم‌کار
دکتر طناز شجاع

پدیدآورندگان : دکتر ابوالقاسم نیک فلاح،
 دکتر محبوبه ابریشم کار، دکتر طناز شجاع
ناشر : رضویه
نوبت چاپ : اول ۹۰
شمارگان : ۱۰۰۰
لیتوگرافی : طرح و نقش
چاپ : طرح و نقش
صحافی : مهر آفرین
قیمت : ۲۰۰۰۰ ریال
شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۸۱۴۹-۷۴-۶

سرشناسه نیک فلاح، ابوالقاسم، ۱۳۴۴-
 عنوان و نام پدیدآورنده، اصول مراقبت ها و پیشگیری از عوارض سیستم ادراری
 در افراد با آسیب نخاعی راهنمایی برای افراد با آسیب نخاعی/ ابوالقاسم نیک فلاح،
 محبوبه ابریشم کار طناز شجاع
 مشخصات نشر تهران، رضویه.
 مشخصات ظاهری ۲۸۰ صص مصورارنگی، جدول ۱۷۵۰ ۲۲۰ س.م
 شابک ۲۰۰۰۰ ریال ۶-۷۴-۸۱۴۹-۹۶۴-۹۷۸
 یادداشت صحیح به انگلیسی A Nikfallah, M. Abrishamkar, T. Shoja. Principles
 of cure and prevention of urinary tract complications in people with spinal
 cord injury
 موضوع مخاع - زخم ها و آسیب ها - بیماران
 موضوع ادرار - اندام ها - بیماری ها
 شناسه افزوده: ابریشم کار، محمربه، ۱۳۵۹-
 شناسه افزوده: شجاع طناز، ۱۳۶۱-
 رده بندی کنگره ۱۳۹۰ الف ۲۹۰۰ / ۹۰۰۰ RCT
 رده بندی دیویی ۶۱۷-۲۸۲
 شماره کتابشناسی ملی ۲۶-۷۷۲۶

خدایا چنان کن سرانجام کار تو خوشنود باشی و ما رستگار

کمبود کتاب های آموزشی آسان و روان به زبان فارسی برای افراد با آسیب نخاعی از مشکلات بسیار جدی امروز کشورمان در عرصه مراقبت و درمان این عزیزان است. این کتاب ارزشمند که گروه اورولوژی مرکز تحقیقات ضایعات مغزی و نخاعی برای آموزش ، اطلاع رسانی و افزایش سطح آگاهی افراد با آسیب نخاعی گردآوری و تالیف نموده اند و حاصل بررسی منابع علمی به روز و معتبر دنیا در کنار سالها تلاش و تجربه عملی می باشد ؛ فرصتی را فراهم نمود تا از این طریق به شما عزیزانم که با آسیب نخاعی زندگی می کنید عرض نمایم که مطمئناً هر چه بر میزان آگاهی و دانش شما درباره شناخت مشکلات ، راه های کنترل و پیشگیری از عوارض بعدی آن افزوده شود ، امکان دستیابی و ارتقا به سطح بالاتری از سلامت در شما تسهیل خواهد شد. کتاب حاضر به شما می آموزد که فرد با آسیب نخاعی چگونه از سیستم ادراری خود مراقبت نماید و دیگر اینکه خانواده و اطرافیان وی چه فرایندی را می توانند در نیل به این هدف دنبال نمایند. از خداوند منان برای شما آرزوی بهبودی و برای خانواده های گرامیتان که همراهان اصلی شما در مواجهه با آسیب و عواقب آن هستند ، آرزوی سلامتی و موفقیت دارم.

از جناب آقای دکتر نیک فلاح و همکارانشان برای تلاش بی دریغشان در گامی که به استواری و مودت در این راه برداشته اند ، صمیمانه سپاسگزارم و ایزد یکتا را شاکرم که توفیق داد تا این هدیه کوچک را به شما تقدیم نمایم.

دکتر سید حسن امامی رضوی

رئیس مرکز تحقیقات ضایعات مغزی و نخاعی

بسمه تعالی

امروزه اطلاع رسانی به بیماران نیاز حیاتی جامعه پزشکی ایران می باشد. چون جامعه پزشکی ایران در طول دو دهه گذشته موفق به تربیت پزشکان متخصص و فوق تخصص در رشته های مورد نیاز کشور شده است، بیماران از هر سطح اجتماعی و مبتلا به هر نوع بیماری توسط جامعه پزشکی در بخش دولتی و خصوصی در سطح بسیار خوب مراقبت و درمان می شوند و به طور کلی نیاز به اعزام بیماران به خارج از کشور از هر طبقه اجتماعی توسط بیماران احساس نمی شود، لیکن در بسیاری از موارد به علت عدم آگاهی بیماران جهت مراجعه در مراحل اولیه بیماری، جامعه پزشکی شاهد بروز بیماری ها با شدت بالا، یا بدتر شدن و وخیم تر شدن وضعیت بیماران به علت عدم رعایت اصول پزشکی و بهداشتی در مراقبت از بیماران می باشد، لذا اطلاع رسانی صحیح به بیماران نیاز حیاتی برای جامعه پزشکی و شبکه سلامت جامعه می باشد.

کتاب اصول مراقبت از سیستم ادراری در افراد با آسیب نخاعی که به قلم همکار ارجمند جناب آقای دکتر بیک فلاح و همکاران محترمشان به قلم تحریر در آمده است، اصول مهم مراقبت از مثانه، مجرا و به طریق اولی کلیه ها را جهت بیماران با رعایت اصول علمی و به زبان ساده و به طور جامع تدوین نموده است و نکاتی را که معمولاً بیماران و همراهان آنها از مواجه شدن با آن نگران و سوالات بسیاری در ذهن دارند، به خوبی شرح داده و بیان نموده اند، به نحوی که بیماران با رعایت آن اصول می توانند بهداشت و سلامت مثانه و مجرای ادراری خود را به مدت های طولانی تضمین شده یابند.

اینجانب ضمن قدردانی از نویسندگان کتاب امید دارم این گونه اطلاع رسانی ها در همه ابعاد نوشتاری، تصویری و حضوری به نحو کامل توسط جامعه پزشکی برای مردم و بیماران در سطح گسترده توسعه یابد.

دکتر سید جلیل حسینی

رییس انجمن ارولوزی ایران

چگونه می‌توانیم سوند فولی بگذاریم؟

۲۳..... سوند کاندومی (کاندوم شیت)

چگونه از سوند کاندومی استفاده کنیم؟

استفاده از سوند کاندومی عوارضی به دنبال دارد؟

برای جلوگیری از عوارض سوند کاندومی رعایت چه نکاتی لازم است؟

۲۶..... پوشک

معایب استفاده از پوشک چیست؟

۲۷..... سونداژ متناوب تمیز (CIC)

چه بیمارانی از روش سونداژ متناوب سود می‌برند؟

چه کسانی نمی‌توانند از روش سونداژ متناوب استفاده کنند؟

هدف از انجام سونداژ متناوب چیست؟

فواید استفاده از سونداژ متناوب تمیز چیست؟

آیا سونداژ متناوب معایبی نیز دارد؟

چه وسایلی برای انجام سونداژ متناوب تمیز لازم است؟

مراحل انجام سونداژ متناوب تمیز چیست؟

چگونه وسایل سونداژ را استریل کنیم؟

آیا افرادی که از سوند نلاتون استفاده می‌کنند در فواصل سونداژ از

پوشک استفاده کنند؟

۳۵..... عضلات کف لگن و نقش آنها در کنترل ادرار و مدفوع

چگونه عضلات کف لگن را تقویت کنیم؟

۳۶..... دیس رفلکسی اتونوم

۳۶..... تست یورو داینامیک یا نوار مثانه

۳۷..... نکات مهم

۳۸..... سوالات رایج

۴۵..... فهرست منابع

۴۸..... جدول ثبت روزانه ادرار

قدمه:

دستگاه ادراری یکی از سیستم‌هایی است که عملکرد آن پس از آسیب نخاعی اختلال می‌شود. عدم تشخیص و درمان به موقع این اختلالات می‌تواند منجر به عوارض بی‌اختیاری ادراری و یا حتی نارسایی کلیه گردد. این عوارض ناگوار می‌توانند سبب اختلال در عملکرد شخص، گوشه‌گیری و مشکلات عدیده روحی-انگیزشی گردند، لذا مراقبت از دستگاه ادراری سبب حفظ عملکرد کلیه‌ها، بهبود کیفیت ادرار کردن و برطرف شدن بی‌اختیاری ادراری این افراد می‌گردد.

تشخیص نوع و شدت بی‌اختیاری ادراری و درمان مناسب آن به عهده پزشک متخصص جراحی کلیه و مجاری ادراری می‌باشد. افراد دارای ضایعه نخاعی برای ادرار باید از بهترین روشی که برای شرایط آنها مناسب است بهره‌گیرند. گاهی بیمار به دلیل ناآگاهی و یا سهل‌انگاری، مدت زمان طولانی از یک روش نامناسب استفاده می‌کند و به عملکرد صحیح مثانه و کلیه‌ها لطمه می‌زند. این افراد می‌توانند با کنترل سلامت دستگاه ادراری و پاسخ به درمان به مراجعات دوره‌ای نیاز پیدا کنند. در صورتی که این افراد توسط پزشک متخصص ارزیابی شوند و بهترین روش برای آنها به کار گرفته شود، از ایجاد یا پیشرفت عوارض جلوگیری می‌گردد. در این مقاله سعی داریم که در این مجموعه با توضیح مختصری از اجزاء، وظایف و عملکرد کلیه دستگاه ادراری، شرحی کامل و قدم به قدم از روش‌های مختلف کنترل و ادرار، بهبود بی‌اختیاری ادرار، انواع سوندهای ادراری و مزایا و معایب هر روش بدهیم. در پایان سعی کردیم به سوالات رایج بیماران در این حیطه پاسخ دهیم. عوارض با افزایش آگاهی شما و انتخاب روشی صحیح باعث بهبود وضعیت

ادراری و حفظ عملکرد کلیه‌ها کردیم.

به منظور اصلاح روش سوند گذاری و پیشگیری از عفونت و عوارض سیستم ادراری، توصیه می‌کنیم این مجموعه را هر ماه مطالعه فرمایید تا با مرور مطالب بتوانید روشهای توصیه شده را به نحو احسن اجرا نمایید.

بی‌شک راهنمایی‌ها و پیشنهادات شما عزیزان می‌تواند ما را در پربارتر کردن این مجموعه یاری کند. همکاران ما در 'مرکز تحقیقات ضایعات مغزی و نخاعی' دانشگاه علوم پزشکی تهران واقع در مجتمع بیمارستانی امام خمینی (ره) آماده پاسخ‌گویی به سئوالات شما می‌باشند.

شما می‌توانید با شماره تلفن‌های ۰۲۱-۶۶۵۸۱۵۶۰ و ۰۲۱-۶۱۱۹۲۲۱۰ تماس بگیرید و با ادرس اینترنتی Urology_Basir@yahoo.com مکاتبه نمایید.

در پایان لازم می‌دانیم از تشریک مساعی و همکاری اساتید و همکاران عزیزی که ما را در تهیه این مجموعه یاری نموده‌اند نهایت تشکر و قدردانی را بنماییم. از جناب آقای دکتر سید حسن امامی رضوی ریاست محترم مرکز تحقیقات ضایعات مغزی و نخاعی و جناب آقای دکتر سید جلیل حسینی رئیس انجمن اورولوژی ایران که ما را مورد محبت خود قرار داده‌اند صمیمانه تشکر می‌نماییم.

از قائم مقام محترم مرکز تحقیقات ضایعات مغزی و نخاعی جناب آقای دکتر عباس نوروزی جاویدان به واسطه محبت‌های بی‌دریغشان برای چاپ این کتاب سپاسگزاریم. از همکار عزیز اورولوژیست جناب آقای دکتر علی سیروس که در ویرایش این مجموعه قبول زحمت فرمودند تشکر می‌کنیم. همچنین قدردان زحمات کلیه همکاران گرامی در مرکز تحقیقات ضایعات مغزی و نخاعی به ویژه سرکار خانم دکتر غفت السادات مرقانی خویی و آقایان دکتر محمدرضا هادیان، دکتر امیر رضا عظیمی صائین، دکتر هوشنگ صابری، دکتر علیرضا خوشنویسان، دکتر محمد محسن مغاری، دکتر سید امیر حسین توکلی و خانم‌ها دکتر فرشته راهداری، دکتر اعظم مردانی، دکتر غزاله اسکندری و سیمیا گرشاسبی می‌باشیم.